

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА
ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ ОТ
СУ „ СВ. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“ с.МИКРЕВО
ЗА УЧЕБНАТА 2019/2020 ГОДИНА**

Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет с протокол № 2 / 05.10.2019 г.

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда.

I. Анализ на ситуацията в училището:

Училището е средищно, на целодневна организация на учебния процес от I до XI клас. Днес в училището се обучават общо 14 деца в ПГ и 347 ученици от I – ви до XI-ти клас, като 85% от тях са деца от ромски произход, като техния брой нараства всяка следваща година. През училището са минали хиляди ромски деца, а много от тях завършили и средното си образование при нас. В момента броят на учениците по класове е следния:

Подготвителна група – 14 ученици, от тях всички са роми

Първи клас — две паралелки - 42 ученици, от тях 37 са роми

Втори клас – две паралелки - 36 ученици, от тях 32 роми

Трети клас - две паралелки - 44 ученици, от тях 35 роми

Четвърти клас - три паралелки - 50 ученици, от тях 42 роми

Пети клас - две паралелки - 42 ученици, от тях 33 роми

Шести клас - две паралелки - 39 ученици, от тях 33 роми

Седми клас - две паралелки – 35 ученици, от тях 26 роми

Осми клас - една паралелка — 23 ученици, от тях всички са роми

Девети клас – една паралелка - 13 ученици, от тях 11 роми

Десети клас – една паралелка – 17 ученици, от тях всички са роми

Процентът на ромите от първи до четвърти клас е ..... %, а от пети до десети клас е ..... %, което показва съществено увеличение в броя на учащите се роми в средния и горен курс. Забелязва се, че с всяка изминала година процента на учениците от ромски произход става все по- висок от предходните години.

Много сериозен е проблемът и със задържането на учениците, тъй като същите нямат изградени навици за редовно присъствие, лична хигиена и неразполагат с възможности за набавяне на дрехи и учебни тетрадки. За техните семейства образованието не е приоритет и този факт води до нередовно посещение на някои ученици в училище. Посещенията по домовете, разговорите с родителите и учениците не променят съществено обстоятелствата.

Проблемът с неизвинените отсъствия и със завишения брой извинени отсъствия не е от тази година, а стои на вниманието на учителския колектив в последните няколко години. Особено силно този проблем се задълбочи след като демографската криза повлия значително на броя на учениците. Неизвинените отсъствия са в резултат на най-вече на несериозното и безотговорно отношение на учениците към училището, както и на липсата на съответната родителска грижа и отговорност.

Образователните трудности също са важна причина за отсъствията. Количествените натрупвания на незнание и незаинтересованост довеждат до много проблеми в обучението им. Част от учениците предпочитат да прекарват времето си с приятели, което формира специфични отрицателни нагласи към училището и образованието. Анализирайки проблема, констатирахме, че учениците по социално-икономически причини и поради липсата на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училището и което е по-важно неуважително и грубо отношение към учителите, както и голям брой слаби оценки, което ги поставя в групата на застрашените ученици.

Въпреки тези трудности в училището се предприемат необходимите възпитателни и административни мерки. Не сме се отказали от задължението да задържим децата в училище, въпреки трудностите, които са валидни за цялата образователна система, а не само за нашето училище. Ние не сме изключение от общото правило. В нашата работа по превенция на намаляване на броя на отсъствията:

1. Разчитаме на комуникация с родителите или близките на учениците.

2. Ежемесечно изпращаме за учениците с 5 и повече неизвинени отсъствия.

3. Редовно се изпращат уведомителни писма за налаганите санкции от класните ръководители до родителите, както и известия за направените отсъствия за определен период от време.

4. Още в началото на учебната година, на първата родителска среща, всички родители са запознати със своите задължения и отговорности, както и със санкциите, които могат да им бъдат наложени.

5. Допълнителните мерки, които се прилагат от класните ръководители, когато родителите не откликват на известията и уведомителните писма, е посещение на адрес и разговори с родителите на проблемните ученици.

Темпераментни и често буйни, учениците са предизвикателство, както за младия учител, така и за дългогодишния преподавател. Има случаи, в които новоназначени учители прекарват за кратко в училище, не могат да се справят и напускат сферата. Много често традиционните методи на възпитание не постигат желаните резултати. Това налага търсенето и прилагането на нетрадиционни методи от всички учители както в учебната, така и във възпитателната дейност.

Повечето мерки са превантивни. Разчитаме повече на екипност между класните ръководители и останалите учители.

Училищният екип търси нови възможности за ограничаване и предотвратяване отпадането на ученици от училището.

Силни страни:

- Квалифициран и мотивиран екип;
- Отлична материално-техническа база;
- Използване на интерактивни методи на преподаване;
- Въведени разнообразни извънкласни форми.
- Възможности за изява;
- Създаване на приятелска среда;
- Работа по проекти;
- Безплатни закуски, плодове и мляко I-IV клас;
- Безплатни учебници I-VII клас и ПГ;
- Извършване на дейности по превенция на отпадането.

Слаби страни:

Основните проблеми и затруднения за достигане на ДОИ и на успешна интеграция на децата са:

- Безработни родители, препитаващи се със сезонна работа или временна заетост;
- Деца, които израстват в неблагоприятни условия/ лоши хигиенни условия/;
- Деца с поведенчески прояви поради липса на родителски контрол и незаинтересованост на родителите за образованието на децата си;

- Ниска родителска активност и липса на мотивация за образованието на децата, интересуват ги само социалните помощи и месечни добавки към доходите им;
- Ниската грамотност на родителите не им позволява да подпомагат самоподготовката на децата си;
- Не доброто владение на български език пречи за овладяването на учебния материал и по другите учебни предмети;
- Допускане на голям брой неизвинени отсъствия при някои ученици;
- Трудно партниране с родителите;
- Негативно отношение към училището и липса на мотивация за учене от страна на все повече ученици.
- Голям брой ученици, живеещи на ръба на оцеляването, чийто приоритет не е образованието.
- Липса на специализирани кабинети.
- Недостатъчно добри условия за извънкласни дейности.
- Липса на съвременна спортна база.

Възможности:

- Интеркултурен обмен между институциите;
- Въвеждане на извънкласни дейности според интересите на децата;
- Финансов ресурс за обезпечаване допълнителната работа и дейност с учениците от етноса;
- Възможност за назначаване на образователен медиатор в помощ на учителите и за добра комуникация с родителите
- Съвместни дейности на децата от двата етноса;
- Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата;
- Работа по проекти;
- Сформиране на ученически парламент;
- Учредяване на родителски клуб;
- Нестандартни срещи с родителите;

Заплахи и рискове:

- Намаляване на броя на учениците.
- Намаляване на мотивацията за учене у учениците.
- Недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал.
- Намалява процентът на заинтересованите и активни родители;

- Незаинтересованост на родителите/настойниците и заминаване в чужбина кои с децата си , кои без тях;
  - Слаби резултати на учениците на външно оценяване;
  - Липса на специализирани кабинети, физкултурен салон и библиотека;
  - Неосъзнатата роля на родителя към случващото се в училище.
  - Наличие на неграмотени ученици и липса на последователни дългосрочни програми за ограмотяването им.
  - Недостатъчна работа по посока формиране на умения за самостоятелно учене.
  - Има още какво да се желае по отношение на навременната, позитивна и качествена обратна връзка.
  - Не всички партньори са отворени за конструктивен диалог, за съвместна работа и решаване на проблеми.
  - Намален обществен престиж на учителя.
  - Увеличаване броя на децата в риск.
  - Тревожни тенденции, свързани с нарастващата апатия; неустойчивата мотивация за високи образователни постижения; агресията и неумението за рационален самоконтрол; податливостта на зависимо поведение.
  - Наличие на нелоялна конкуренция от училища от съседни общини.
  - Наличие на безработица и икономическа несигурност;
- В началото на учебната 2018/ 2019 година застрашени от отпадане от училище са 10 ученици.

Години наред училищният екип работи по програми и проекти, насочени към дейности, провокиращи мотивацията на учениците за редовно посещение на училище, организиране свободното им време и предоставящи им възможност за публични изяви, празници, съревнования и др.

И през тази учебна година училището ще участва в проект «Подкрепа за успех» и приоритет ще бъдат дейностите за осигуряване качествено образование за децата и учениците от етническите малцинства, включително и за преодоляване на сегрегацията и вторичната сегрегация на децата и учениците. Целта на проекта е да се създадат условия за повишаване на знанията по отделните предмети и повишаване на резултати от работата с учениците. А основната цел в работата ни ще бъде намаляване на отпадането от училище на ромските деца в задължителна за обучение възраст. Проектните дейности са насочени към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително

малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища (гимназии), не участието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление. Иновативна интерпретация на предлагания модел чрез едновременно въздействие между две групи ученици приемачи и приемани с цел форматиране на нов модел за интеграционно подпомагане; повишаване езиковата компетентност на учениците от ромски произход /приемна група/, които не владеят на необходимото ниво български език и повишаване на познавателната им мотивация; формиране на положително отношение и нагласи на учениците /приемаща група/ към различните в етно-културно отношение техни съученици, чрез запознаване с етно-културното наследство, обичаи и традиции на ромите.

От три година се създаде **Обществен съвет** към училището, който активно се включва в училищния живот.

Създаде се и **Ученически съвет**, който работи в сферата на самоуправлението и популяризиране на ученическите добри идеи, съвместно с учителите. Ученическият съвет има за цел да помага на учениците в тяхното осъществяване и пълното спазване на правата им в училище. Стреми се да организира събития, които да развият социалните, хуманитарните и изобщо всички заложби, които учениците притежават.

II. Цели на програмата:

Обща цел - Да върнем децата в класните стаи и да им помогнем да намерят мотиви, заради които да останат.

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност;
- Индикатор за постигане - намаляване неизвинени отсъствия;
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес; □
- Индикатор за постигане - успехът на застрашените ученици;

III. Програмата се основава на следните принципа:

1. Всеки ученик може да бъде отличник!

- Да открием тази област, в която даденият ученик е добър;
- Да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин;

- Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми, т.е. да направи прехода от това, в което ученикът е отличник към останалото, в което обществото иска да бъде отличник.

2. Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

- Да подпомагаме въвеждането на интеркултурно образование в училище - за да могат децата и родителите на всички ученици да видят елементи на културни традиции на различните етноси в училище, както и за формиране на толерантност сред всички деца и родители от училищната общност.
- Да подпомагаме качествено въвеждане на разнообразни извънкласни дейности с цел разнообразяване на учебната програма и приближаването ѝ до потребностите на ученика. □
- Да направим училището привлекателно място и за учениците, които не проявяват особен интерес към учебното съдържание.
- Да създадем толерантна среда, която ученикът да почувства като своя, в която може да открие своето място.

3. Училището може да бъде добре функционираща система!

- Добре организираното училище е най-сигурната гаранция за привличането, задържането и успеха на учениците.
- Добре организираното училище умее да приобщава и овластява родителите.
- Предлага по-широк спектър от образователни възможности и прилага модерни педагогически методи на работа.

IV. Целева група на програмата:

Учениците от I до X клас, които са застрашени от отпадане по различни причини, за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа. В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция от отпадане от училище.

V. Мерки за превенция и предотвратяване на отпадането от училище.

След направения анализ на ситуацията в училище, ще се предприемат следните мерки за ограничаване и предотвратяване на отпадането на ученици от училище:

1. Идентифициране на рисковите фактори за допускане на голям брой безпричинни отсъствия и отпадане на ученици от училище ;
2. Анализ на влиянието на причините, водещи до безпричинни отсъствия и отпадане на ученици от училище ;
3. Причини за липсата на мотивация за учене у учениците;
4. Училищните конкурси и съревнования;
5. Участие в екскурзии, посещения на културни институции;
6. Съвместни дейности с родителите- състезания и конкурси;
7. Стимулиране на ученици -ментори/наставници, подпомагащи ученици, допускащи повече от регламентирания брой отсъствия, имащи лош успех, проблеми с други ученици и др.
8. Индивидуална работа със застрашените от отпадане- изготвяне на Профил за застрашените от отпадане деца;
9. Въвеждане на интеркултурно образование- Извънкласни форми.

В начален етап:

1. Изготвяне на поименен списък от класните ръководители, в чиито класове има ученици със затруднения в ограмотяването.
2. Изготвяне на личен профил на тези ученици .
3. Включване в разнообразни извънкласни дейности на учениците за осмисляне на свободното им време.
4. Определяне на ден от седмицата, в който родителите на тези ученици да бъдат запознавани с постиженията и проблемите на своите деца.

В прогимназиален етап:

1. Изработване на личен профил на застрашените от отпадане ученици от класните ръководители на всички класове от V до X клас.
2. Провеждане на анкета с тези ученици за установяване на проблема.
3. Провеждане на родителска среща с родителите на тези ученици, на която дават писмено съгласие за предприемане на съответните мерки(ако се наложи и наказателни)спрямо техните деца. Получават личен график с дните и часовете за консултации.
4. При положителни резултати, ученикът да бъде поощряван с грамота.

5. При негативни резултати или при повторение на такива, ученикът да бъде наказван със седмично дежурство, по преценка на ръководството.
6. Включване в разнообразни извънкласни дейности на учениците за осмисляне на свободното им време.
7. Набелязване на мерки за следващата учебна година.

VI. Мерки за подкрепа на учениците в риск:

Основен приоритет в работата на педагогическия колектив е работата по превенцията на отпадане от училището, на насилието, на противообществените прояви и реинтеграцията на учениците. При работата на класните ръководители и на комисията по противообществените прояви е констатирано, че част от нашите ученици са negliжирани, с ограничени социални контакти, с агресивно поведение, с образователни дефицити, липсва авторитета на родителите. В резултат на направените констатации колективът на СУ "Железник" набеляза мерки, отчитайки факта, че за кратък период от време е невъзможно да се промени коренно едно заучено поведение на родителстване и отношение към децата.

След направен анализ бяха изведени следните причини за отпадане от училище на деца в риск:

- ниската обща и образователна култура
- образованието като ценност преминава все по-назад в ценностната система на родителите. Много слабообразовани родители не считат за нужно децата им да са образовани и проявяват безотговорно отношение към отсъствията на подрастващите, или не ги подкрепят в желанието им за задоволяване на образователните им потребности;
- друга сериозна причина за попадане в риск или отпадане от училище е заминаването на родителите за чужбина, при което подрастващите са принудени да се самоотглеждат;
- следваща причина се проявява в принудеността на голяма част от учениците в гимназиалния курс да работят;
- сред голяма част от учениците, които имат пропуски в обучението до 8 клас образованието не е никаква ценност, те са загубили всякакъв интерес към ученето.

Във връзка с превенцията на отпадането от училище ПС и МО на класните ръководители прие следните дейности:

- провеждане на мотивационни тренинги с ученици в риск от отпадане от системата на образованието;

	<p>заstraшените от отпадане ученици поради отсъствия.</p> <p>13.Училищни съревнования за стимулиране редовното посещение на училище.</p> <p>14.Сформиране на Ученическият парламент-ангажирането им при вземане на решения, касаещи техния престой в училище, подкрепа за заstraшените от отпадане.</p> <p>15.Учредяване на родителски клуб/настоятелство.</p> <p>16.Популяризиране дейностите по програмата и постиженията на учениците в сайта на училището или медиите.</p>			<p>Ноември 2018г.</p> <p>Декември 2018г.</p> <p>Ноември 2018г.</p> <p>Ноември Декември 2018г. Май 2019г. края на учебната година</p>
Нисък успех	<p>1. Обучение на учители за ефективна работа в мултикултурна среда.</p> <p>2. Определяне на ясни и конкретни критерии и правила в клас- критерии за оценяване знанията на учениците , критерии за дисциплина и участие в ИКД.</p> <p>3. Организиране на нестандартна учебна среда в класната стая.</p> <p>4. Допълнителна работа и консултации с изоставащите ученици;</p>	Увеличаване средния успех с 0,15	<p>Учители по предмети</p> <p>Кл.р-ли и възпитатели</p> <p>Учители по предмети и възпитатели</p> <p>Учители по предмети и възпитатели</p>	<p>постоянен</p> <p>Постоянен</p> <p>Постоянен</p>

	<p>5. Интерактивни уроци и ролеви игри в урочната работа.</p> <p>6. Прилагане на стимули за постигнат определен резултат.</p> <p>7. Организиране на занимания през ваканциите.</p>		<p>Преподаватели по предмети</p> <p>Педагогически съвет</p> <p>дежурен учител</p>	<p>Постоянен</p> <p>24 Май</p> <p>ваканции</p>
--	--	--	---	--

Индикатори за оценка на резултатите:

1. Брой отсъствия за учебната година;
2. % ученици, допуснали повече от 30 неизвинени отсъствия;
3. Успеваемост на учениците;
4. % родители, ангажирани в училищни дейности.

Очаквани резултати:

- ✓ Намаляване на отсъствията с 10 %;
- ✓ Увеличаване на средния успех с 0,15;
- ✓ Привличане на 30 % родители в училищните дейности.